Nr. 198 (1829). Cena 12 groszy Włocławek, sobota dnia 30 sierpnia 1924 r. Rok VII.

# SŁOWO KUJAWSKIE



Prenumerata: na miejscu 2 złote, na prowincji i z odnoszeniem do domu 2 złote 50 gr.

Ogłoszenia: za wiersz milimetrowy na pierwszej stronie 15 groszy, na drugiej i trzeciej—10 groszy, na czwartej—7 groszy Ogł. szenia drobne o 4 gr. za wyraz. Tłustym drukiem—podwójnie. Najmniejsze ogłoszenie—40 groszy. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe Układ ogłoszeń czterołamowy.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 12-EJ DO 1-EJ W POŁUDNIE — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.



*Niemasz nic potężniejszego nad modlitwę, nic nie sprosta jej sile.* *Św. Augustyn.*

# O poprawę bytu oficerów.

Polska wobec armji ma wielkie zobowiązania. Zobowiązania te mieć musi, — choćby przez wzgląd, że państwa bez armji wyobrazić sobie nie można. Duszą armji był i pozostanie oficer.

On jest przedstawicielem siły żywotnej narodu.

Oficer na każdem miejscu i o każdym czasie reprezentuje państwo. Każdy zagraniczny gość, gdy zawita umyślnie czy też przypadkowo do naszego kraju, główną uwagę zwraca na armję, bo w tej widzi państwo, a armję i państwo reprezentuje bezpośrednio oficer.

Rola więc oficera polskiego jest niezmiernie wielka, zadanie włożone na jego barki trudne i odpowiedzialne. Zważywszy to wszystko, stwierdzić musimy, iż popełniono względem oficerów wielką niesprawiedliwość.

Sejm i senat skrzywdził oficera polskiego. Być może, że stało się to podświadomie, ale jeżeliby nawet i tak było błąd popełniony, należy stanowczo naprawić.

Zagadnienia ogólne przy roztrząsaniu »Ustawy o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów« zepchnęły na drugi plan materjalną stronę tej sprawy, biorąc zupełnie z fałszywego punktu widzenia normy uposażenia oficerów, przez zastosowanie »Ustawy o państwowej służbie cywilnej«.

Zanim przejdziemy do szerszego omówienia wynikającej stąd niesprawiedliwości przytoczymy dla porównania brzmienie niektórych punktów wspomnianej ustawy.

A więc: urzędnik na państwowej służbie cywilnej z wyższem wykształceniem otrzymuje odrazu VIII stopień służbowy. Urzędnik mający za sobą tylko średnie wykształcenie X stopień. Urzędnik z niższem wykształceniem (3 lub 4 klasy szkoły średniej) rozpoczyna swoją karjerę urzędniczą od XII stopnia a ma możność dojścia do VII-ego.

Praca obowiązkowa urzędnika państwowego trwa 8 godzin.

Oficer zaś z wyższem wykształceniem (po maturze szkoła oficerska) rozpoczyna od IX stopnia (podporucznik).

Gdy porównamy szybkość i możność awansu okaże się, że i tu wojskowi zostali pokrzywdzeni.

Nie mamy zamiaru przenosić jednych nad drugich.

Wszak często stawaliśmy w obronie bytu urzędnika i stanowiska swego w niczem nie zmienimy, jeżeli przyjdzie nam zabierać głos w jego sprawie.

To cośmy powiedzieli, przytoczyliśmy dla porównania; chcemy uczynić zadość sprawiedliwości.

Oficer polski zaciągając się w szeregi, nie żądał względem siebie żadnych zobowiązań.

Mieliśmy tego niezbite dowody w latach 1919 i 20.

Oficerowie z armij zaborczych wstępowali wówczas w szeregi wojskowe, szli na front bez kontraktów i zastrzeżeń, bo wymagała tego od nich Ojczyzna.

To samo możemy powiedzieć i o młodzieży, która poświęca się karjerze wojskowej. Wiedzą oni dobrze, że ich karjera materjalna ograniczy się tylko do niezbędnych potrzeb. Wiedzą również i o tem, że muszą poddać się bazapelacyjnie służbie, że muszą być zawsze gotowi na wszelkie poświęcenia, a nawet na śmierć.

Nie chodzi nam tu, o podkreślanie żadnej karjery, a tembardziej materjalnej. Chodzi jednak o ocenę i odpowiednie zabezpieczenie ludzi od których się tak wiele wymaga.

Chodzi już choćby o zrównanie ich z państwowymi urzędnikami cywilnymi, jeżeli im więcej dać nie można.

Sprawa ta wymaga szybkiego rozpatrzenia i załatwienia. Im szybciej usunięte zostanie omówiona, a uzasadniona niesprawiedliwość, tem bardziej wpłynie na dobro interesów państwa i narodu.

»Postęp« Br. T-k.

## Generałowie Januszajtys i Olszewski wojewodami.

Rada Ministrów w dniu 26 sierpnia b. r. przyjmując uchwały komitetu politycznego Ministrów, powzięte na posiedzeniu w Spale w dniu 21 b. m. w sprawie konieczności zagwarantowania należytej sprawności władz ku zapewnieniu bezpieczeństwa na kresach wschodnich, drogą usunięcia dotychczasowych trudności skoordynowania akcji władz cywilnych i wojskowych, uchwaliła przedstawić Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej do zatwierdzenia następujące zmiany personelu:

1) Zamianowanie p. Walerego Romana, dotychczasowego delegata Rządu w Wilnie, podsekretarzem Stanu do spraw kresowych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

2) Zamianowanie pana Władysława Raczkiewicza dotychczasowego wojewody nowogródzkiego, delegatem rządu w Wilnie.

3) Zamianowanie generała Marjana Żegoty — Januszajtysa wojewodą nowogródzkim.

4) Zamianowanie generała Kajetana Olszewskiego wojewodą wołyńskim.

5) Zwolnienie ze stanowiska wojewody wołyńskiego i ze służby państwowej p. Stanisława Srokowskiego.

Poza sprawą nominacji w województwach wschodnich omawiana była również sprawa organizacji specjalnego korpusu straży pogranicznej oraz projekty rozporządzeń, które będą wytycznemi w akcji sanacyjnej administracji województw wschodnich. Rozporządzenia te, wbrew pogłoskom, nie przewidują wprowadzenia na Kresach stanu wojennego, a ukażą się jeszcze w tygodniu bieżącym.

Na czas sprawowania obowiązków wojewody gen. Januszajtys, przejdzie w stan nieczynny: co do gen. Olszewskiego to nie zachodzi potrzeba przeniesienia go w stan nieczynny, gdyż jest on generałem emerytowanym. Dodać jeszcze należy, że naczelne kierownictwo akcji sanacyjnej na kresach pozostaje nadal w rękach gen. Rydza-Śmigłego.

## Bank wojskowy.

»Polska Zbrojna« zamieszcza apel swego redaktora naczelnego, mjr. Remigjusza Kwiatkowskiego, skierowany do oficerów i podoficerów naszej armji, aby, stając się z dniem 1 września po wpłaceniu ostatniej raty pełnemi posiadaczami akcji Banku Polskiego, nie wyzbywali się ich i nie pozwalali, by akcje wędrowały do niepowołanych często kieszeni.

Celem apelu jest zrealizowanie już zapoczątkowanej przy »Polsce Zbrojnej« pracy nad utworzeniem Banku Wojskowego, opartego na zasadach współdzielczych, który przy oparciu go na posiadanych przez wojsko około 100,000 akcyj może się stać potężną instytucją finansową, świadczącą liczne dobrodziejstwa przedewszystkiem członkom naszej armji.

Pożytecznej inicjatywie należy życzyć jaknajszybszego wcielenia w czyn. Nie ulega wątpliwości, iż spotka się ona z poparciem wszelkich czynników miarodajnych, gdyż byłoby to błędem ze strony samego wojska, gdyby heroiczny wprost swój wysiłek w słynnym niedawno »pojedynku« o naprawę skarbu Rzeczypospolitej i zapisy na akcje Banku Polskiego, nie zrealizowało z pożytkiem dla siebie wobec swoich potrzeb i warunków opłakanego uposażenia.

Bank wojskowy jest rzeczą zdrową i bardzo na czasie.

## Pod pręgierz.

Zarząd naszego stronnictwa i nasze związki zawodowe otrzymały szczegółowe wyjaśnienia, dotyczące przebiegu zatargu na G. Śląsku oraz roli, jaką odegrali przedstawiciele władz, pośredniczących w załatwianiu zatargu. Dowiedzieliśmy się, że pan minister pracy Darowski wyłączył z pertraktacji Chrz. Związki Zawodowe, kwalifikując zarazem działalność tych związków, jako antypaństwową, komunistyczną.

Nie chce się wprost wierzyć, aby minister rządu p. Grabskiego, który doznał tyle poparcia i pomocy ze strony Ch. Dem. w najcięższych swych momentach, mógł ośmielić się rzucić tak nikczemną i podłą potwarz ruchowi, mającemu za sobą chlubną i jasną przeszłość. Nie chce się wierzyć, aby organizacja, wysyłająca do Sejmu czterdziestu kilku posłów, mająca w Sejmie G. Śląska więcej posłów niż PPS. i NPR. razem, była stawiana przez ministra pracy poza nawias życia, nie brana w rachubę w chwili tak doniosłej i brzemiennej w skutki dla ruchu robotniczego i przemysłu górnośląskiego, jaką przeżywamy obecnie na G. Śląsku.

Niesłychany ten postępek p. Darowskiego musi wywołać głęboki odruch w chrześcijańskich organizacjach robotniczych i zmusić klub poselski do wyciągnięcia najdalej idących konsekwencyj co do p. Darowskiego, tembardziej, że wrogi stosunek tego pana do naszego ruchu jest znany nie od dzisiaj.

Na taki czyn nie zdobyłby się żaden ideowy i uczciwy przeciwnik naszego ruchu, zajmujący odpowiedzialne stanowisko ministra pracy. Tak mógł postąpić tylko człowiek, który wyszedł ze szkoły politycznej p. Lednickiego, tego samego, który po wyroku krakowskim przybiegł na ręce, zwalane krwią pomordowanych żołnierzy, Klemensiewicza depeszę gratulacyjną. Pamiętamy dobrze działalność polityczną p. Darowskiego w dobie wielkiej wojny, sekretarza generalnego Komitetu Demokratycznego w Moskwie, męża zaufania i przyja-

**Bracie Polaku, pamiętaj o obronie własnej. Wróg czyha uzbrojony w aeroplany i gazy trujące. Obudź się i Ty i pomyśl o obronie Ojczyzny własnej przez popieranie *Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej Państwa*. Ofiary składaj na Konto P. K. O. Nr. 60179 — Bank Kujawski, Włocławek.**

ciela p. Lednickiego, godzącego się na Polskę z łaski Niemiec bez Pc-znańskiego i G. Śląska, na którym to p. Darowski obecnie odegrał tak smutną rolę. Człowiek o słabej inteligencji i płytki, ale giętki i sprytny, potrafił wydostać się na powierzchnię naszego życia i zajmować szereg ważnych stanowisk.

W okresie inflacji pieniężnej potrafił zdobyć sobie renomę umiejętnego arbitra w zatargach o płace robotnicze. Mało zwracano na to uwagę, że przemysłowcy najmniejsze ustępstwa, czynione p. Darowskiemu, sowicie sobie wynagradzali darmowemi kredytami PKKP. i dowolnemi zwyżkami towarów. Dziś, wobec stabilizacji waluty i trudności o pożyczki, p. Darowski nie przejawia tej zręczności, ale, przeciwnie, wywołał i swą taktyką przedłużył strajk na G. Śląsku, doprowadził do zaostrzenia sytuacji i masowego bezrobocia. Swemi obietnicami zachęcił do oporu i nieustępliwości baronów górnośląskich. Swą bezradnością doprowadził do lokautu. Słowem, wywołał burzę, która dla państwa będzie miała nieobliczalne następstwa. I w tym ciężkim momencie, syt wawrzynów, wyjechał na kilkutygodniowy urlop, rzucając wszystko na pastwę losu.

P. Darowski ani na chwilę nie powinien zostać dłużej na stanowisku ministra pracy. Jako szkodnik państwowy i wróg warstwy robotniczej, która największe ofiary składa dziś na ołtarzu Ojczyzny, sama głodując i cierpiąc, winien natychmiast ustąpić. Gdyby p. premjer Grabski upierał się przy zostawieniu p. Darowskiego, będziemy musieli poddać rewizji swój stosunek do niego i odmówić mu naszego poparcia.

*Ks. Z. Kaczyński*, poseł na Sejm.



## Rostrzelani za napad na Stołpce.

Sąd doraźny w Nowogródku skazał w dn. 26 sierpnia r. b. na karę śmierci przez rozstrzelanie za napad dywersyjny na miasto Stołpce Piotra Jodę, Mikołaja Gorjaczkę i Edwarda Kaczmarczyka pseudo Sapińskiego.

P. Prezydent Rzeczypospolitej skorzystał z prawa łaski w stosunku do Jody, co do pozostałych dwóch wyrok został wykonany. Śledztwo ustaliło, iż Joda udziału w mordach nie brał, a był tylko wartownikiem.

Złożone przez Jodę zeznania wyjaśniły, że przed napadem na miasto Stołpce, oddział dywersyjny był specjalnie ćwiczony w Mińsku przez 6 miesięcy pod kierownictwem specjalnych instruktorów, noszących umundurowanie oficerów armji czerwonej i pod ich komendą przekroczył granicę, będąc wyposażony w karabiny maszynowe, pyroksylinę, granaty ręczne, karabiny i rewolwery.

W Stołpcach oddział został podzielony na 3 pododdziały, zadaniem których było zdemolowanie i zniszczenie urządzeń państwowych i wywołanie tam ogólnej paniki. Rzeczy zrabowane miały stać się własnością rabujących.



*MYŚLI.*

*W głodzie znaleziony kawałek chleba, znalezionem szczęściem się wydaje.*

*H. Sienkiewicz.*

## Zamach siedleckiego ghetta na pisma polskie, służące idei odżydzenia Polski.

„Przyjaciel Narodu”, wychodzący w Siedlcach ogłasza bezczelny zamach żydów, którzy prósili Prokuratora Sądu Okręgowego w Siedlcach, aby zabronił wydawać to pismo. Żydłaki motywują swą prośbę tem, jakoby „Przyjaciel Narodu“ „siał niezgodę pomiędzy ludnością“. Naiwny ten motyw oburza nas do głębi i jednocześnie rozśmiesza.

Co powie żydłakom prokurator nie omieszkamy donieść.

Notatka »Niesłychana bezczelność żydowska«, zamieszczona w »Przyjacielu Narodu« dnia 16 bm., wzburza do głębi narodowo - obywatelskie poczucie czytelnika - Polaka, z drugiej zaś strony, pełne mocy, oświadczenie Redakcji, dające rękojmię naszego zwycięstwa, dumą napełnia polską prasę narodowa, społeczeństwo wokół niej zgrupowane i jednostki, które w »Przyjacielu Narodu« widzą jeden ze sztandarów czystej, zdrowej, narodowej myśli państwowej.

To bezczelne w swej ohydzie »żądanie« odebrania głosu »Przyjacielowi Narodu«, ten zamach rudych judaszów na, ofiarne w swej trosce o byt Państwa, życie »Przyjaciela Narodu«, to jeden z tych niecnych policzków, jakie wymierza Polsce, brudna w swej etyce, mafja żydowska.

Mówiliśmy niedawno o tem, jak to w Ciechocinku obrzydłe żydłaki (żydłakami nazywam szczególny gatunek żydów) »zabraniali« śpiewać »Wszystkie nasze...« Dziś słyszymy o bezczelnym ich ataku na »Przyjaciela Narodu«, promieniejące wokół, ognisko polskości w Siedlcach. Kto wie, czy jutro nie usłyszymy o nowych żądaniach żydłackich, aby w Polsce zamiast narodowych hymnów polskich, jak »Boże coś Polskę«, »Nie rzucim ziemi«, »Jeszcze Polska nie zginęła«—śpiewano pieśni żydowskie... i, aby prasa narodowa polska, — żeby uniknąć »siania niezgody pomiędzy ludnością«—przeszła na służbę międzynarodowego »geszeftu«, albo, w ostateczności, dawała stale głos swój za bezecnymi obywatelami lojalnymi Państwa Polskiego.

Myślę, że wyrażę opinję społeczeństwa, zgrupowanego wokół »Słowa Kujawskiego«, w którem tylekroć zdanie tegoż społeczeństwa wyrazić usiłowałem.

Cieszę się, że mam sposobność złożyć Szanownemu Zespołowi Redakcji »Przyjaciela Narodu« wyrazy szczerego podziwu, prawdziwego uznania i serdecznej wdzięczności społeczeństwa.

*Aleksy-Leszek Lasiński.*

## Z KRAJU.

**P. prezydent Rzeczypospolitej na Polesiu.** Około d. 20 września p. prezydent Rzeczypospolitej, Wojciechowski, odwiedzi Polesie. Wiadomość o zamierzonym na Polesiu pobycie p. prezydenta elektryzowała całe województwo. Celem godnego powitania i przyjęcia dostojnego gościa zawiązał się w Brześciu obywatelskim komitet wojewódzki. Ponadto powstały komitety powiatowy i miejski w samym Brześciu.

P. prezydent Wojciechowski zabawi na terenie Polesia przez 4 dni; pierwszy dzień spędzi w Brześciu jako w siedzibie województwa, przyczem będzie także gościem miasta, drugi dzień przeznaczony dla powiatu brzeskiego i kobryńskiego, trzeci dla Pińska i powiatu pińskiego a czwarty dla powiatu sarneńskiego i miasta Sarny.

Z ważniejszych uroczystości, związanych z obecnym pobytem p. prezydenta Rzeczypospolitej na kresach, należy wymienić: poświęcenie gmachu kolejowej szkoły technicznej w Brześciu, poświęcenie i odsłonienie kamienia pamiątkowego w Szostakowie miejscu urodzenia dyktatora Rom. Traugutta w 60 rocznicę męczeńskiego zgonu, i zwiedzenie pamiątek po Tad. Kościuszce w Siechnowiczach, w pow. brzeskim.

Wszystkie komitety powiatowe, oraz wojewódzki już się ukonstytuowały i rozpoczęły prace, tak, że zapomniane, dalekie Polesie, nie powstydzi się napewno przyjęcia.

**Wilki na Polesiu.** Prawdziwą plagą ludności wiejskiej w powiecie pińskim są wilki, które się w lasach tutejszych nadmiernie rozmnożyły. Celem wytępienia ich starostwo urządza na nie obławy w których chętnie bierze także udział ludność miejscowa. Podczas ostatniej obławy ubito 11 wilków.

**Pomnik Romualda Traugutta.** We wsi Szostakowie w powiecie brzeskim, znajduje się do dziś dnia, zachowany w niezłym stanie dworek, w którym ujrzał światło dzienne ostatni naczelnik i dyktator rządu narodowego w roku 1863 — Romuald Traugutt. Sześćdziesiątą rocznicę jego stracenia przypadającą w sierpniu rb., postanowił uczcić brzeski oddział związku b. legjonistów postawieniem kamienia pamiątkowego w miejscu urodzenia.

Kamień pamiątkowy — w formie monolitu stożkowatego wysokości przeszło półtora metra, znalezionego w okolicy Szostakowa — będzie ustawiony w tych dniach przed dworkiem szostakowskim. Na zwróconej ku drodze stronie kamienia będzie umocowana tablica z napisem: »Romuald Traugutt, wódz i dyktator narodu w r. 1863, tu się urodził. W 60-tą rocznicę męczeńskiego zgonu »za waszą wolność i naszą« głaz ten położyli rodacy«.

Uroczyste odsłonienie pomnika odbędzie się około 20-go września podczas pobytu na Polesiu p. przezydenta Rzeczypospolitej i—w myśl programu przyjęcia w jego obecności.

**Tragiczny zgon Dowódcy 7 p. a. p. śp. pułk. Krynickiego.** W ub. piątek w godzinach porannych zmarł nagle tragiczną śmiercią dowódca 7 pułku artylerji polowej w Częstochowie pułkownik Jerzy Krynicki, przeżywszy 37 lat.

Śmierć nastąpiła wśród następujących okoliczności:

W chwili gdy lekarz wojskowy—porucznik Wiszniewski z 7 p. a. p. badał chore jego dziecko, nachylił się ś.p. pułk. Krynicki nad swem dzieckiem, chcąc je podnieść, trzymając przytem jedną rękę w kieszeni, w której zwykł był nosić rewolwer. Prawdopodobnie skutkiem nieostrożnego naciśnięcia niezabezpieczonej broni, rewolwer wystrzelił, raniąc go śmiertelnie.

Mimo natychmiastowej pomocy obecnego przy wypadku lekarza Wiszniewskiego, śmierć nastąpiła po kilku minutach.

## Zakaz wywozu złota i srebra.

Rada ministrów na posiedzeniu z dn. 26 r. b. uchwaliła projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, regulującego sprawę wywozu złota i srebra za granicę. Wywóz złota i srebra we wszelkiej postaci jest według rozporządzenia zakazany. Dozwolony jest jedynie wywóz monet srebrnych do wysokości 100 złotych ns osobę jednorazowo. Osoby, wyjeżdżające za granicę, mogą wywieść nadto wyroby złote i srebrne osobistego użytku. Rodzaj i ilość tych wyrobów określi rozporządzenie wykonawcze ministra skarbu.

Nadto minister skarbu może zwolnić do wywozu zagranicę generalnie poszczególne kategorje wyrobów ze złota i srebra w drodze rozporządzenia oraz może udzielić sam lub przez wyznaczone władze zezwoleń na wywów poszczególnych przedmiotów.

Pozatem dozwolony jest wywóz złota i srebra wwiezionego do kraju z zagranicy na warunkach ustalonych przez rozporządzenie wykonawcze.

Winni przekroczenia tych postanowień ulegają karze więzienia do 2 lat i grzywny do wysokości 3-krotnej wartości wywozowego przedmiotu. Z karą powyższą może być połączona konfiskata przedmiotu wywożonego.

**Towar choćby najlepszy a niesprzedany chybił powołania, niesprzedaną zaś, gdyż nieznaną pozostać musi rzecz niezareklamowana.**

# Co niesie dzień?

SIERPIEŃ **30** SOBOTA

Dziś: Róży z Limy p, Adauktusa i Feliksa mm.
Jutro: 12. po świątkach. Rajmunda w.
Wschód słońca o g. 5.8
Zachód o g. 6.52
Wsch. księżyca o g. 4.58
Zachód o g. 7.04

**Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.**

| Sierpnia | godzina | ciśnienie powietrza w m/m 700+ | temperatura w stopn. Celsjusza | zachmurzenie nieba 0—10 | Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek. |
|---|---|---|---|---|---|
| 27 | 21 | 55,3 | 13,2 | 0⌯ | C—0 |
| 28 | 7 | 56,2 | 13,8 | 0⊙ | C—0 |
| 28 | 13 | 55,5 | 17,4 | 10T | S—1 |

Najwyższa temperatura w dniu 27 sierpnia wynosiła 19.0; najniższa wynosiła 9,7 opadu nie było

**Z giełdy d. 29. 8:**

| | | |
|---|---|---|
| Dolar | | 5,16 |
| Funt angielski | | — — |
| Frank szwajcarski | (100) | 96 92 |
| Frank francuski | (100) | 27,84 |
| Frank belgijski | (100) | 25,92 |
| Liry włoskie | (100) | 22,99 |
| Korony czeskie | (100) | 15,51 |
| Korony austrjackie | (100.000) | 7,28 |

4% poż. prem. n. not., 0,80. 8% poż. zł. 6,90 6% poż. ser. II A. 0,84, 6% pożycz. dol. 2,90, 4½% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemskiego — 5% listy M. 12.50, wart. 1 gr. czyst. złot. 3 zł. 44,75 gr. Za rubla złotego płacono 2 zł 71¾ gr.

**Zawiadomienie.** Zarząd T-wa Wioślarskiego niniejszem podaje do wiadomości Pp. Członkom, że w dniu 31 b. m. odbędzie się o godz. 10-ej chrzest 4-ch łodzi, o godz. 15-ej regaty, o godz. 20-ej wspólna kolacja, o godz. 22-ej zabawa taneczna w lokalu własnym przy ul. Łęgskiej Nr. 77. Oddzielne zaproszenia nie będą rozsyłane.

**Wpisy dla dzieci urzędników.** Ministerjum wyznań religijnych i oświecenia publicznego oznajmia, że, poczynając od nowego roku szkolnego 1924—25 pracownikom państwowym będą zwracane opłaty, uiszczone tytułem wpisowego w szkołach, o ile dzieci ich uczęszczają do tych prywatnych szkół średnich ogólno kształcących, które uzyskały pełne lub niepełne z zastrzeżeniem prawa gimnazjów państwowych. Wyłączeni od tej pomocy państwa będą ci pracownicy państwowi, których dzieci uczęszczają do tych prywatnych średnich szkół ogólno kształcących, które nie uzyskały wcale prawa gimnazjów państwowych.

**Zniesienie zarządzenia Banku Polskiego o uszkodzonych banknotach.** Ponieważ władze zauważyły, że publiczność przyzwyczaiła się do poszanowania i dbałego obchodzenia się z banknotami złotemi, przeto Bank Polski zawiesił zarządzenie o pobieraniu opłat za wymianę banknotów zniszczonych. Odtąd nie będą pobierane żadne opłaty przy wymianie zniszczonych banknotów posiadających serję, oraz wszystkie numery i podpisy. Zwraca się równocześnie uwagę, że w wypadku żądania przez kogokolwiek dopłaty za banknot zniszczony, należy żądać interwencji policji, gdyż do pobierania tej opłaty nikt wogóle nie jest upoważniony.

**Zegarki** reperuje tanio a solidnie zeg. Andrzej Krawczyk, zamieszkały przy ul. 3 Maja pod № 14. Firma chrześcijańska, godna największego poparcia.

**Skutki nieopłacania podatków od psów.** W kwietniu r. b. Magistrat zarejestrował zgóra 1000 psów utrzymywanych w naszem mieście, tymczasem do opodatkowania zostało zgłoszonych zaledwie 400 psów. Wobec tego Magistrat przystąpił do wymierzenia kar za tego rodzaju nieprzestrzeganie przepisów podatkowych, względnie świadome uchylanie się od podatku i w ubiegłym tygodniu nałożył kary na szereg osób z przedmieść.

Obecnie magistrat kompletuje dane o posiadanych psach i w najbliższym czasie wymierzy około 500 kar osobom najrozmaitszych sfer naszego społeczeństwa. W razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej może być ona zastąpiona na drodze sądowej aresztem. Kary pieniężne zależnie od okoliczności wyniosą od 5 do 300 złotych.

**KRONIKA POLICYJNA.**

**Za opilstwo.** Millera Romana zam. we wsi Witoszyn gm. Szpetal Dolny i Rosenbacka Frydrycha mieszkańca gm. Płochock policja pociągnęła do odpowiedzialności sądowej za opilstwo i zakłócenie spokoju publicznego.

**Usiłowanie samobójstwa.** Przy ul. Chłodnej Nr. 37 Chludziński Tomasz lat 56 poderżnął sobie brzytwą gardło w celu pozbawienia się życia. Przyczyna samobójstwa przeciągła choroba nerek. Chorego odstawiono do szpitala św. Antoniego.

**Taksa dorożkarska.** W myśl polecenia policyjnego wszyscy dorożkarze zabezpieczyli się, w taksy.

## Pomoc dla bezrobotnych.

Na posiedzeniu Zarządu Funduszu Bezrobocia odbytem w dniu 7 sierpnia na wniosek przedstawicieli Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego Zarząd zakwalifikował Włocławek do kategorji tych miast, którym należy przybyć z natychmiastową pomocą. Uchwałę powyższą Rada Ministrów zaakceptowała, na skutek czego został wydelegowany przedstawiciel Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej p. Zacharjasiewicz do zorganizowania wypłaty zapomóg bezrobotnym m. Włocławka.

We wtorek 26 bm. zostało zwołane zebranie przez tutejszy Magistrat, na którem delegat Rządu zapoznawał obecnych, przedstawicieli robotników, przemysłowców, Inspektora Pracy i przedstawiciela miejscowego Państwowego Zarządu Pośrednictwa Pracy, z rozpoczynającą się akcją Rządu pomocy bezrobotnym.

W piątek 29 bm. ukazało się ogłoszenie Magistratu w sprawie pomocy bezrobotnym.

Od piątku poczynając robotnicy zwolnieni z fabryk będą mieli możność sprawdzenia w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy, czy znajdują się na liście zapomogowej.

Prawdopodobnie już w przyszłym tygodniu nastąpi pierwsza wypłata zasiłku bezrobotnym. Zasiłek ten będzie wynosił od 30 proc. do 50 zależnie od stanu rodzinnego. Zapomoga jednak nie może przekraczać ponad 5 zł. dziennie. Zgodnie z regulaminem Funduszu Bezrobocia zapomogi te będą wypłacane robotnikom, którzy: 1) zostali zwolnieni po 1 stycznia 1924 r., 2) pracowali w fabryce, czy zakładzie zatrudniającym nie mniej niż 6 robotników i przynajmniej przez 20 tygodni przepracowali w ostatnim roku przed zwolnieniem.

Bezrobotni robotnicy komunalnych zakładów przemysłowych i warsztatów, stosowanie do regulaminu Funduszu Bezrobocia, zapomóg nie otrzymają.

**Ożywienie w Przemyśle.**

ŻYRARDÓW, (A. W.) Jak wiadomo, zakłady żyrardowskie pracowały dotychczas dwa dni w tygodniu. Obecnie nowemu zarządowi Żyrardowa udało się przezwyciężyć kryzys i uruchomić całą przędzalnię i tkalnię na 6 dni w tygodniu, a inne oddziały na trzy dni w tygodniu.



# Lotnictwo w Sowdepji.

MOSKWA, (Rps). Pod przewodnictwem Rykowa odbyło się posiedzenie plenum prezydjum t-wa powietrznej floty ochotniczej.

Jak wynika ze sprawozdania, odczytanego przez sekretarjat, t-wo w ciągu półtora roku swej działalności zebrało 4.180.000 rb. zł. ofiar dobrowolnych na budowę floty powietrznej. T-wo liczy około 1.200.000 członków i posiada 713 organizacji okręgowych i 9700 komórek początkowych.

Za zebrane pieniądze obstalowano 79 aparatów, z których 54 są już czynne. Prócz tego zebrane są środki na budowę jeszcze 72 aparatów lotniczych. T-wo rozwija szeroką dzia łalność wydawniczą i wydano szereg popularnych prac i broszur, a także wydaje specjalne czasopismo »Samolot« z nakładem do 40.000 egz.

Po wysłuchaniu sprawozdania wygłosił dłuższe przemówienie Rykow, wskazując na konieczność spotęgowania praktycznej działalności t-wa i zwiększenia ilości obsłużenia w krajowych w zakładach awiacyjnych.

# W Rosji ciemnota wzrasta.

BERLIN, (A. W.). Znawca prasy rosyjskiej, Rosenberg, oblicza, że w r. 1924 ilość egzemplarzy prasy sowieckiej przy nader optymistycznej kalkulacji wynosić może 2 i pół miljona. W r. 1900, według danych urzędowych, liczba egzemplarzy gazet rosyjskich wynosiła 4 i pół miljona. Należy zauważyć, że statystycy carscy obliczali tylko egzemplarze, które szły przez pocztę, nie biorąc pod uwagę kolportażu ulicznego. Stąd wniosek, że czytelnictwo w Rosji bardzo się zmniejszyło. Wieś nie czyta zupełnie.

# Prawny procent — 24.

Między innemi projektami rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej, Rada ministrów na posiedzeniu w dn. 26 b. m. uchwaliła projekt rozporządzenia o wysokości odsetek prawnych, wysokość odsetek w stosunkach prywatno-prawnych określono na 24 proc. rocznie.

Minister skarbu ma jednak prawo obniżania tej stopy procentowej drogą osobnych rozporządzeń. Działanie rozporządzenia prezyd. Rzeczypospolitej rozciąga się i na wypadki, gdy tytuł prawny do odsetek powstał przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, które też będzie miarodajnem dla sądownictwa.

# TELEGRAMY.

### Wybuch granatu w Cytadeli.

WARSZAWA. W środę o go dzinie 8 i pół rano w szkole podoficerskiej 30 pułku strzelców Kaniowskich miał się odbyć egzamin. Żołnierze w liczbie 40 zebrali się na sali. Jeden z żołnierzy wziął do ręki granat francuski typu „C. F.", który wraz z innymi pociskami leżał na stole: Granat wyślizgnął się z ręki żołnierza, upadł na ziemię i wybuchł, raniąc szeregowców, którzy nie zdążyli uciec z sali.

### Przeniesienie kursu bandyckiego z Mińska.

Donoszą z Nowogródka:

Po nieudanym napadzie na Stołpce i wykryciu roli, jaką w tym napadzie odgrywały władze sowieckie w Mińsku, sowiecką szkołę dywersyjną prze niesiono z Mińska bardziej na ustronie, do jednej ze wsi w okolicy Mińska — gdzie jak mówią uchodźcy przy byli z Sowietów do Polski — przed tygodniem otwarto sześciomiesięczny kurs bandycki pod kierunkiem sowieckich oficerów. Gdy w poprzednim kursie w Mińsku „kształciło się" 90 adeptów, na obecny dotychczas zapisało się koło 250-ciu. Kurs odbywa się w tempie przyśpieszonem.

Jak się dziś okazuje, wśród bandy, która napadła na Stołpce było 60 wychowanków kursu w Mińsku, z których wróciło na terytorjum sowieckie 47, a reszta błąka się jeszcze w lasach po tej stronie granicy. Kilku bandytów wróciło rannych, ostatnio 3-ch z nich zmarło w szpitalu.

### Min. Skrzyński o polityce Polski.

PARYŻ, Pat. Minister Skrzyński, przyjmując przedstawicieli prasy francuskiej, przedstawił różne kwestje, które zamierza poruszyć podczas wrześniowych obrad Ligi. Zdaniem ministra, główną kwestją obrad genewskich będzie projekt traktatu wzajemnej pomocy. Polsce sprawiło wielką radość stwierdzenia, że w sprawie tego projektu tezy Francji i Polski są prawie analogiczne, co stanowi jeszcze jeden dowód więcej wspólności zarówno interesów politycznych, jak i koncepcji moralnych obu krajów. Polska wierzy w ideę solidarności międzynarodowej, ale w oczekiwaniu tego dnia, gdy Europa będzie stanowiła solidarny blok, nie będzie można mówić o rozbrojeniu wojskowem dopóty, dopóki rozbrojenie moralne nie stanie się we wszystkich krajach faktem dokonanym. Dlatego też Polska musi troszczyć się o swe bezpieczeństwo, aby zachować nienaruszoną swą niepodległość, jest dla niej kwestją podstawową. Z pośród innych tematów wrześniowych narad genewskich Polskę interesuje również w wielkiej mierze kwestja mniejszości. Polska pragnęłaby, aby i inne kraje przyjęły na siebie w tej dziedzinie zobowiązania, podobne do tych, jakie ją obciążają. Stosownie do pewnych krajów postanowień o ochronie mniejszości, a nie stosowanie ich do innych krajów, stanowiłoby niesprawiedliwość, co też—Polska chce w to uwierzyć—chyba nie będzie miało miejsca. Odpowiadając na pytania, minister Skrzyński między innemi zaznaczył, że stosunki pomiędzy Polską a Rosją są o tyle poprawne, o ile tylko jest to możliwe. Stosunki z państwami Małej Ententy są bardzo dobre.



## Jakie podatki należy płacić we Wrześniu.

WARSZAWA. Ministerstwo Skarbu przypomina płatnikom, że w m. wrześniu b. r. przypadają następujące, najważniejsze podatki bezpośrednie:

1) Podatek od budynków, z dnia 30 września upływa termin płatności państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich, oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich, przypadającego za okres od 1.6. do 30.9. b. r.

2) Podatek przemysłowy, wpłaty miesięczne podatku od obrotu osiągniętego w sierpniu r. b.

3) Podatek majątkowy, wpłata pierwszej części II-giej raty podatku majątkowego, płatnej w okresie od 10.9 do 10.10 b. r.

4) Nadto płatne są wszystkie inne podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności we wrześniu.

### Kłopoty Anglji.

PARYŻ, A. W. Omawiając nowe stanowisko Anglji wobec traktatu handlowego francusko - niemieckiego »Echo de Paris« pisze: Jedną z przyczyn, dla których mocarstwa przyjęły projekt Davesa, była ukryta nadzieja, że przecież jedno z mocarstw zainteresowanych nie przyjmie go. Obecnie jednak okazało się że cały świat zgodził się na przyjęcie tego projektu. Teraz usiłuje się z tej afery wydobyć Anglja. Jednakże już zapóźno. W Anglji, która przyjęła projekt Davesa obecnie obawiają się konsekwencji tegoż. Ona, która najgłośniej namawiała, Francję do przyjęcia tego projektu, prowadzi żywą opozycję przeciwko niemu.

### O ośmiogodzinny dzień pracy.

PARYŻ, (PAT) W sprawie konferencji ministrów pracy angielskiego, francuskiego, belgijskiego i niemieckiego, jaka ma się odbyć w Genewie dnia 8 września w celu opracowywania umowy w sprawie stosowania konwencji waszyngtońskiej o 8-godzinnym dniu pracy, »Matin« dowiaduje się, że sprzymierzeni są zdecydowani żądać od Niemiec ścisłego stosowania postanowień międzynarodowego układu w przedmiocie pracy.

### Awantury w parlamencie berlińskim.

BERLIN, PAT. Na ostatniem posiedzeniu parlamentu Rzeszy pos. Frick (narodowy socjalista) wniósł o przekazanie komisji prawniczej wniosku w sprawie amnestji dla więźniów politycznych. Gdy poseł Brodauf zaprotestował przeciwko temu wnioskowi powstała nieopisana wrzawa.

Komuniści i narodowi socjaliści wybiegają z ław i rzucają się na posła Brodauf'a Posłowie socjalistyczni i z centrum interwenjują. Powstaje straszna wrzawa i ogólna bijatyka, w której biorą udział wszyscy komuniści, narodowi socjaliści i posłowie demokratyczni. Prezydent Walraff daremnie usiłuje przywrócić spokój, wreszcie opuszcza salę obrad.

BERLIN, (AW.) Prasa berlińska wyraża niezadowolenie i przygnębienie z powodu wypadków o statniem posiedzeniu parlamentu. W artykułach pod tytułami: „Czarny dzień", „Masowe bójki w przedstawicielstwie narodu" itp. pisma wykazują, że wszystkie stronnictwa zdają sobie sprawę z niezdolności do życia parlamentu obecnego.

„Vorwaerts" uważa wypadki dzisiejsze za objaw desperacji komunistów wobec przewidywanego rozwiązania parlamentu, bójka robiła bowiem wrażenie przygotowanej i skierowanej przeciwko posłom, z którymi komuniści mieli osobiste porachunki. „Vorwaerts" kończy zdaniem, że parlament nie może się ostać, że to nie jest przedstawicielstwo narodu, ale dom warjatów, który zagraża zdrowiu ducha narodu niemieckiego. Parlament ten nie może istnieć nawet 24 godzin. Jest on hańbą narodu niemieckiego.





## Różne.

### Szczególna kara.

W mieście Cleveland, w stanie Ohio, istnieje sędzia policyjny, nazwiskiem Silbert, stosujący szczególną karę względem pijaków, aresztowanych przez policję. Oto skazuje takiego pijaka na wypicie zaraz, w swojej obecności, dwudziestu wielkich kieliszków wody, a następnie na stawianie się codziennie w sądzie przez dni dwadzieścia dla wypicia za każdym razem dużej szklanki wody lub też na trzydzieści dni więzienia.

W ciągu jednego dnia skazanych było na tę karę 15 osób, a w tej liczbie dwie kobiety. Wszyscy wybrali karę wody i sumiennie stawiają się w sądzie, oprócz jednego, niejakiego Tomasza Murraya, który po trzech dniach picia wody umknął z miasta.

Nasza policja dość często aresztuje za opilstwo, czy nie mogłaby wypróbować powyższego sposobu?

## OFIARY.

Bezimiennie. 1). na Włocławskie T wo 'Wspomagania biednych zł. 112; 2). na Schronisko Imienia Tad. Kościuszki zł. 28; 3). na szpital św. Antoniego w miejscu zł. 28; 4). na budowę kościoła św. Stanisława w m. zł. 28; 5). na schronisko »Opatrzność« w m. zł. 28; 6). na Koło przyjaciół harcerstwa w m. zł. 28; 7). na Lotników 28; 8). na stację opieki nad Matką i niemowlęciem zł. 28. Razem zł. 308.



ZA REDAKTORA: KS. ROMAN KMIECIK CZCIONKAMI DRUKARNI DIECEZJALNEJ WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.